

**MEMÒRIA
D'ACTIVITATS
INSTITUT
ANDORRÀ
DE LES DONES**

---

2 0 2 3

IAD

Institut Andorrà
de les Dones

www.iad

#lg

Edició: Institut Andorrà de les Dones
Av. Tarragona 58
Edifici Les columnes, Local 5
AD500 ANDORRA LA VELLA
T. (+376) 760 900
info@iad.ad
www.iad.ad
NRT D-802948-A

© Institut Andorrà de les Dones
Dipòsit legal: AND.111-2024
ISBN: 978-99920-3-410-1

Fotografia portada ©Bon Dia
Correcció: Editorial i Acadèmia Masegosa
Maquetació: Mersi Studio

Es permet la còpia, la distribució i la comunicació pública del document Memòria de l'Institut Andorrà de les Dones 2023, sempre que se'n citi la font segons les dades següentment detallades: IAD-**INSTITUT ANDORRÀ DE LES DONES** – Memòria de l'Institut Andorrà de les Dones. En queda totalment prohibit l'ús comercial.

Índex

I. INTRODUCCIÓ	5
II. FUNCIONS DE L'IAD	7
● Funcions	8
● Objectius	10
● Línies estratègiques	11
A. Accions transversals	11
B. Accions definides per Línies estratègiques	12
1. Promoció de les relacions igualitàries i lluita contra els estereotips sexuals i sexistes	12
2. Impuls de la igualtat en l'àmbit laboral i econòmic entre dones i homes	13
3. Foment de la corresponsabilitat familiar i de la conciliació personal/laboral	14
4. Suport a la salut i benestar de les nenes, noies i dones	14
5. Eliminació de la violència contra les dones	15
6. Estímul de la paritat en els llocs de responsabilitat públics i privats	15
III. ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ	16
1 Òrgans de Gestió	17
1.1. Secretaria General	17
1.2. Comissió Executiva	18
1.3. Recursos humans	19
2 Pressupost	20
2.1. Ingressos	20
2.2. Despeses	21
IV. ACCIONS	22
1 Creació de l'IAD	23
1.1. Designacions de la Comissió Executiva	23
1.2. Seu i logística	23
1.3. Contractació de personal	24
2 Contactes institucionals en l'àmbit nacional per la implantació de la Llei 06/2022	25
2.1. Govern	25
2.2. Consell General	29
2.3. Comuns	29
2.4. Consell Superior de la Justícia	30
2.5. ADPA	30

2.6.	RTVA	30
2.7.	USDA	31
2.8.	CEA	31
2.9.	Carnet Jove	31
2.10.	CCIS	32
2.11.	COA	32
2.12.	AR+I	32
2.13.	Andorra Esports Clúster	32
2.14.	Raonador del ciutadà	33
2.15.	Universitat d'Andorra (UDA)	33
2.16.	Ambaixades d'Espanya, França i Delegació del Govern de la Generalitat	34
2.17.	Trobades amb altres entitats, empreses i membres de la societat civil	35
3	Signatura de convenis	36
3.1.	Comú d'Andorra la Vella	36
3.2.	Universitat d'Andorra (UDA)	37
3.3.	Secretaria d'Estat de Joventut i Esports	37
3.4.	Andorra Esports Clúster	38
4	Accions, programes i activitats	39
4.1.	Creació de la Base de dades de dones referents	39
4.2.	Realització de la Guia pràctica de llenguatge inclusiu i no discriminatori	40
4.3.	Confecció de la infografia sobre recursos per a residents	41
4.4.	Consultes en l'àmbit normatiu	42
4.5.	Tractament de queixes relacionades amb la discriminació i el sexisme en l'àmbit de la comunicació	43
4.6.	Jornades i actes	44
4.7.	Activitats formatives	46
4.8.	La comunicació de l'IAD	47
4.9.	Campanyes i exposicions	51
5	Plans, comissions i grups de treball	55
5.1.	GRETA - TEH	55
5.2.	PIVG	55
5.3.	Observatori per la Igualtat	56
5.4.	Talent per a la construcció de professionals del futur (AR+I)	56
5.5.	Suport a la branca social de Zeno Quantum	56
6	Activitats internacionals	57
6.1.	Reunió amb l'Ambaixadora d'Andorra i representant a l'ONU	57
6.2.	Trobada amb representants de l'ODHIR	57
6.3.	Contactes amb entitats homòlogues	58
6.4.	Contactes amb altres entitats relacionades amb dones i igualtat	58
6.5.	Assistència a actes internacionals	59

|| Quan comencem a actuar, l'esperança neix arreu. Així que en lloc d'estar pendants de l'esperança ens cal buscar l'acció. ||

Greta Thunberg,
activista mediambiental sueca.

INTRODUCCIÓ

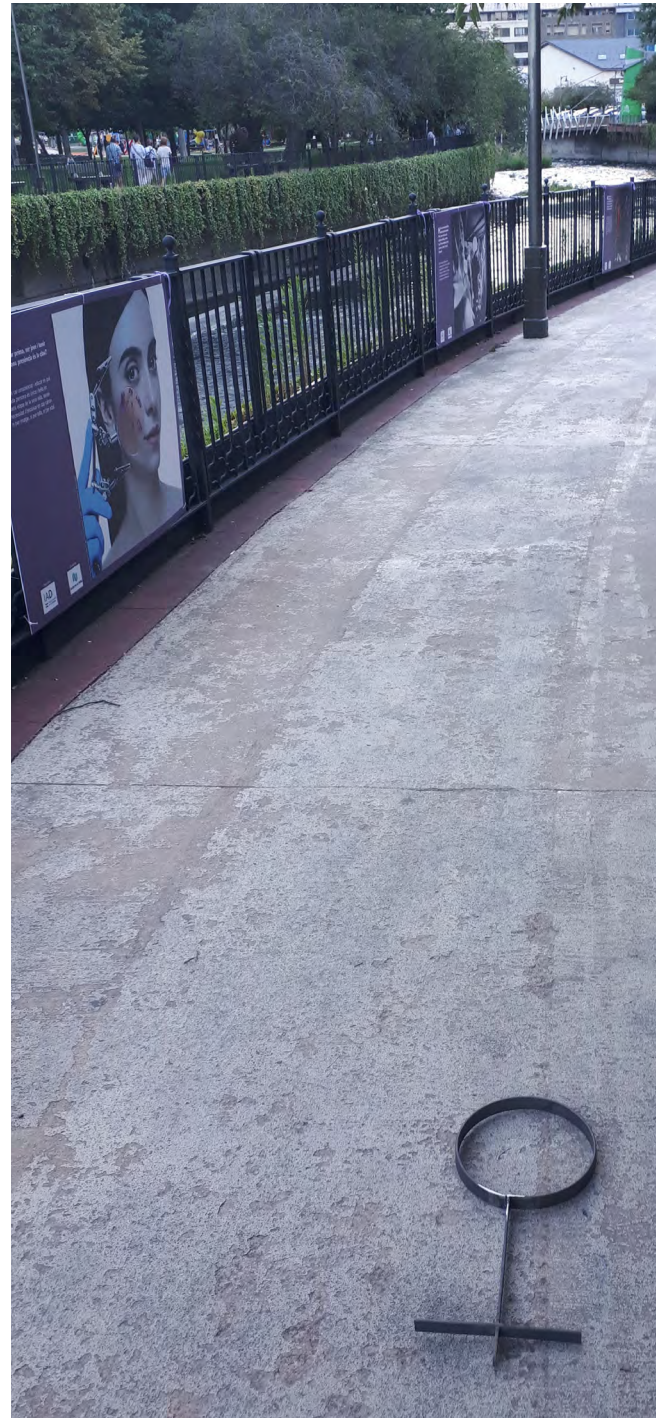

I.- INTRODUCCIÓ

Després d'anys de reivindicacions històriques des de la societat civil, mitjançant grups de debat i diverses associacions feministes, per a l'equiparació dels drets de les dones. Després de la ratificació de la Convenció Europea de Drets Humans i de la Carta Social Europea, que obliguen l'Estat a tutelar els drets humans, prohibir la discriminació per raó de gènere i garantir la igualtat d'oportunitats. I, finalment, el necessari desplegament de la Constitució andorrana que obliga els poders públics a crear les condicions per tal que la igualtat i la llibertat dels individus siguin reals i efectives d'acord amb l'article 6, Apartat 1). L'any 2022 el Consell General, a proposta del Govern, aprova la Llei 6/2022, del 31 de març, per a l'aplicació efectiva del dret a la igualtat de tracte i d'oportunitats i a la no-discriminació entre dones i homes.

A més d'establir les definicions dels conceptes bàsics vinculats a la perspectiva de gènere i a la igualtat, de presentar les garanties bàsiques del dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació per raó de sexe, de fixar l'abast i competències de tutela judicial en aquesta temàtica, la llei que precisa la tutela administrativa d'aquest dret que recau en el ministeri competent en matèria d'igualtat per definir l'abast de les polítiques públiques en matèria d'igualtat, també porta a la creació de l'Institut Andorrà de les Dones. Neix com a entitat de dret públic, amb personalitat jurídica i patrimoni propis i amb plena capacitat per complir les seves finalitats.

La missió fonamental de l'Institut és la promoció de la participació de les dones en la vida política, cultural, econòmica i social en igualtat de condicions i d'oportunitats que els homes. Això, a través de l'impuls, el control i l'avaluació de les actuacions dels poders públics i les empreses que operen en territori andorrà.

© IAD
Exposició i performance "Trencant estereotips"

“ Tots no podem avançar
si la meitat de la humanitat
va per darrere. ”

Malala Yousafzai,
Nobel de la Pau, activista pakistanesa
pels drets de les dones.

FUNCIONS DE L'IAD

- FUNCIONS
  - OBJECTIUS
  - LÍNIES ESTRATÈGIQUES 2023-2028
- A. ACCIONS TRANSVERSALS
- B. ACCIONS DEFINIDES PER LÍNIES ESTRATÈGIQUES

II.- FUNCIONS DE L'IAD

1. Funcions

Les funcions de l'Institut són, tal i com indica l'article 27 de la Llei 6/2022, les següents:

- A Participar en el disseny de les mesures del Programa per a la igualtat efectiva de dones i homes que ha d'aprovar el Govern i els comuns i revisar i avaluar la seva implementació.
- B Ser consultat i fer propostes en relació amb l'activitat de l'Observatori de la Igualtat per tal d'estudiar la situació de la dona en tots els àmbits de la vida, identificant les desigualtats entre sexes i proposant mesures correctores.
- C Fer el seguiment dels informes d'impacte de gènere que s'han d'incloure en els projectes i proposicions de disposicions normatives de caràcter general.
- D Dissenyar protocols d'actuació que vetllin per la igualtat d'oportunitats de dones i homes i per la no-discriminació per raó de sexe en la programació, en els continguts i en la publicitat als mitjans de comunicació, i evitar la transmissió d'una imatge estereotipada de dones i homes, així com d'una imatge sexualitzada de les dones.
- E Dur a terme i proposar al Govern i als comuns campanyes de sensibilització en matèria d'igualtat de tracte i d'oportunitats de dones i homes i de no-discriminació.
- F Fomentar les relacions amb altres organismes de dones a escala internacional.
- G Representar les dones del Principat d'Andorra en tots els espais de trobada i debat públic, nacionals i internacionals, sobre dones.
- H Fiscalitzar el compliment per part del Principat d'Andorra de les obligacions derivades de la ratificació dels convenis internacionals en matèria d'igualtat de tracte i d'oportunitats i de no-discriminació entre dones i homes.

La perspectiva de gènere clau per a la igualtat.

- I** Actuar com a òrgan consultiu del Consell General, del Govern i dels comuns, i d'altres òrgans de les administracions públiques que així ho prevegin.
- J** Promoure i dur a terme accions formatives en matèria d'igualtat de tracte i no-discriminació per raó de sexe i elaborar guies i manuals de referència per fomentar la implantació de plans i mesures d'igualtat a les empreses i a les administracions públiques, incloent-hi mesures per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe.
- K** Assessorar les empreses en la creació de plans d'igualtat.
- L** Elaborar i mantenir actualitzada una base de dades de dones expertes en totes les matèries de rellevància científica, econòmica, social i cultural, per tal de fomentar-ne la participació en debats, anàlisis, reportatges i tertúlies sobre temes d'actualitat. Es requereix el consentiment exprés de les dones expertes per incloure-les en aquesta base de dades.
- M** Elaborar amb periodicitat anual un informe d'avaluació de la situació de les dones al Principat i, atenent als resultats de l'informe d'avaluació, un pla de treball amb indicació dels objectius i mesures concretes que cal dur a terme per superar els obstacles que impedeixen la igualtat efectiva de dones i homes al Principat d'Andorra.
- N** Dissenyar estratègies de transversalitat que garanteixin que totes les polítiques incorporin la perspectiva de gènere i de les dones.

El règim de funcionament de l'Institut Andorrà de les Dones s'estableix per la via reglamentària i es troba al Decret 515/2023, del 2-11-2023.

A més del Reglament de funcionament que li és propi, l'IAD s'ha dotat internament d'una guia sobre els Criteris per a la promoció d'activitats i participació en projectes col·laboratius, per delimitar amb major definició els seu àmbit de col·laboració/participació en activitats externes.

2. Objectius

- Consolidar l'Institut Andorrà de les Dones com l'organisme de referència en les qüestions relacionades amb el gènere, la igualtat, la no-discriminació i la inclusió de les dones en tots els àmbits de la vida, tant nacional com internacionalment.
- Esdevenir el suport de les diferents administracions públiques en la redacció, implementació i seguiment de tot allò referit a la igualtat, com ara: Plans d'igualtat, Protocols de prevenció d'assetjament, Pressupostos amb perspectiva de gènere, Informes d'impacte de gènere, etcètera.
- Sensibilitzar, fomentar i facilitar al sector privat informació sobre el compliment normatiu, la implantació de plans d'igualtat i de mesures en pro de la igualtat, l'assumpció de bones pràctiques de forma interna, el suport en la promoció de les empreses que siguin referents en la matèria...
- Dur a terme la signatura de convenis amb entitats amb interessos comuns per tal de realitzar accions i promoure formacions en matèria d'igualtat de tracte i no-discriminació.
- Liderar i col·laborar amb els mitjans de comunicació per a la definició d'unes bones pràctiques en l'àmbit de la comunicació per tal d'eliminar el sexisme i la discriminació.
- Crear una xarxa i circuits de treball amb reciprocitat amb entitats homòlogues a l'Institut en països veïns i també en altres països amb una realitat social similar a la nostra i participar, en representació de les dones d'Andorra, en espais de trobada i debat públic en els àmbits nacionals i internacionals.
- Fer el seguiment de les obligacions derivades de la ratificació dels convenis internacionals en matèria d'igualtat de tracte i d'oportunitats i de no-discriminació entre dones i homes.
- Crear i mantenir la Base de Dades de Dones Expertes i Referents i crear i promoure la xarxa El Cercle per a la divulgació i sensibilització de les activitats de l'Institut.
- Redactar i presentar l'informe d'avaluació de la situació de les dones a Andorra conjuntament amb el pla de treball amb la indicació dels objectius i mesures per superar les traves existents.
- Crear i incentivar estratègies i accions encaminades a l'eradicació de la violència de gènere, a l'eliminació dels estereotips de gènere i a la incorporació de la perspectiva de gènere en tots els àmbits de competència.

Bones pràctiques en la comunicació per eliminar sexisme i discriminació.

3. Línies estratègiques 2023-2028

1. Promoció de les relacions igualitàries i lluita contra els estereotips sexuals i sexistes

2. Impuls de la igualtat en l'àmbit laboral i econòmic

3. Foment de la corresponsabilitat familiar i de la conciliació

4. Suport a la salut i al benestar de les nenes, noies i dones

5. Contribució a eliminar la violència contra les dones

6. Estímul de la participació i la paritat en tots els llocs de responsabilitat

A ACCIONS TRANSVERSALS

Fer el seguiment i divulgar i contribuir al desplegament de la implementació de la Llei 6/2022 per a l'aplicació efectiva del dret a la igualtat de tracte i d'oportunitats i a la no discriminació entre dones i homes.

Impulsar una enquesta nacional de gènere de forma periòdica per tal de conèixer amb detall la realitat i evolució de la situació de les dones al país, cosa que ha de permetre dur a terme accions i establir indicadors per a una correcta avaluació de la igualtat de gènere en els propers anys.

Fer el seguiment de l'aplicació i complir els Convenis internacionals signats per Andorra en matèria d'igualtat de tracte i d'oportunitats i de no discriminació entre dones i homes.

Igualtat de tracte i d'oportunitats per a totes i tots.

B ACCIONS DEFINIDES PER LÍNIES ESTRATÈGIQUES

1. Promoció de les relacions igualitàries i lluita contra els estereotips sexuals i sexistes

- Impulsar la introducció en l'educació infantil d'un marc que incorpori la coeducació i l'educació afectiva-sexual, comptant amb la col·laboració de professionals procedents de diferents àmbits: persones expertes d'entitats pedagògiques, de l'administració, de la universitat, i professionals en actiu que treballen amb la primera infància mitjançant una taula de treball transversal.
- Donar suport al Ministeri d'Educació en la revisió dels marcs socioculturals d'avaluació dels materials didàctics des de la perspectiva de gènere.
- Donar suport al Ministeri d'Educació en el foment de l'educació igualitària i de l'educació sexual en les diferents etapes formatives.
- Sensibilitzar i proposar vies per a la diversificació de les orientacions formatives i professionals per fomentar l'accés de les noies a sectors tradicionalment considerats masculins i CTEM (Ciències, tecnologia, enginyeries i matemàtiques).
- Publicar una Guia pràctica de llenguatge inclusiu i no sexista per a tots els públics.
- Realitzar i col·laborar en campanyes a diferents sectors de la població: joves, adults, tercera edat, encaminades a la promoció de relacions igualitàries i a una socialització sense estereotips.
- Treballar conjuntament amb els professionals i els mitjans de comunicació per contrarestar el sexisme i els clixés estereotipats en l'àmbit de la comunicació i la publicitat.

2. Impuls de la igualtat en l'àmbit laboral i econòmic entre dones i homes

- Impulsar i col·laborar amb el Ministeri d'Igualtat en la redacció del Programa quadriennal per la igualtat efectiva entre homes i dones i avaluar posteriorment la seva implementació tal i com marca la llei 6/2022.
- Vetllar per la implantació de Plans d'Igualtat dins de les administracions central i comunals col·laborant i seguint la realització dels protocols necessaris des del Ministeri de la Funció Pública i del Ministeri d'Igualtat.
- Vetllar per la implantació del Reglament sobre els protocols d'assetjament sexual i per raó de gènere i seguiment posterior del seu compliment.
- Crear una Taula de Treball d'Igualtat Laboral per accelerar el desplegament de la Llei 6/2022 en l'àmbit empresarial, amb representació del Departament d'Igualtat, del Departament de Treball, dels Sindicats, de la Patronal i de l'IAD (i altres si escau) per informar el Consell Econòmic i Social, i més concretament:
  - Seguir la implantació de les guies d'actuació impulsades des del Ministeri d'Igualtat perquè les empreses puguin confeccionar els seus plans d'igualtat.
  - Seguir la posada en funcionament del Reglament, que preveu la Llei, sobre com fer el càlcul de la bretxa salarial a les empreses.
- Donar suport als cossos especials, tradicionalment masculins, dependents de diferents àrees de l'administració (Servei d'ordre, Bombers, Banders...) perquè apliquin incentius i mesures, de discriminació positiva, si escau, per tal d'incorporar dones a les seves plantilles, i que, a més, sigui de forma pública i notòria per exemplificar la seva tasca en pro de la igualtat.
- Promoure accions en l'àmbit laboral per evitar la discriminació laboral per raó de sexe i d'edat.
- Buscar i proposar línies de suport tècnic i financer per al foment de l'emprenedoria femenina.

Treball per a l'establiment d'un Pla d'igualtat.

3. Foment de la corresponsabilitat familiar i de la conciliació personal/laboral

- Sensibilitzar la societat mitjançant campanyes sobre els estereotips de gènere vinculats al repartiment de les tasques domèstiques i de la cura de la família a les llars.
- Impulsar iniciatives afavorint una major implicació masculina en la corresponsabilitat i el repartiment de les tasques domèstiques i familiars.
- Donar suport a accions concretes en els àmbits públic i privat per millorar la conciliació familiar-laboral.
- Estudiar accions per reconèixer i valorar el treball no remunerat o invisible.

4. Suport a la salut i benestar de les nenes, noies i dones

- Promoure l'adaptació d'equipaments i d'infraestructures públiques i privades per tal de millorar l'entorn i adaptar-lo a la realitat de les nenes, de les noies adolescents, de les dones d'edat adulta i d'edat madura.
- Facilitar l'accés a la cura i als serveis sanitaris a les dones en situació de precarietat.
- Facilitar l'accés i fomentar el control de preus dels productes per a la menstruació.
- Incidir en la promoció de l'activitat física per a les dones com a eina per millorar-ne la salut.
- Contribuir a visibilitzar les patologies femenines.

Impuls de salut i benestar universal per a les nenes, noies i dones.

5. Eliminació de la violència contra les dones

- Col·laborar en les diferents accions i campanyes públiques o privades orientades a reduir i eliminar la violència masclista.
- Treballar en la creació d'un marc de suport als joves encaminat a la posada en pràctica de l'educació afectiva-sexual, per defugir d'estereotips comportamentals sexistes o violents.
- Col·laborar en totes aquelles accions orientades a donar seguretat a les dones i a la prevenció de la violència de gènere.

6. Estímul de la paritat en els llocs de responsabilitat públics i privats

- Sensibilitzar sobre la necessitat d'una paritat inclusiva en els llocs de responsabilitat o de comandament d'entitats públiques, organitzacions i empreses privades.
- Promoure la representació equitativa de les dones en la política afavorint la seva implicació i participació.
- Creació d'una base de dades de dones referents/expertes, tal i com marca la Llei 6/2022, per tal de donar veu, presència i exemplaritat a dones de diferents estaments de la societat.
- Suport i impuls a projectes de formació i participació per tal d'empoderar les dones en tots els àmbits.

Formació i empoderament dues cares d'una mateixa moneda.

|| No dubtis mai que un petit grup de persones pensants i compromeses poden canviar el món. De fet, són les úniques que alguna vegada ho han aconseguit ||

Margaret Mead,
antropòloga i etnòloga
estatunidenca pionera.

ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ

- ÒRGANS DE GESTIÓ
- PRESSUPOST

III.- ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ

1. Òrgans de gestió

La direcció de l'Institut Andorrà de les Dones recau en la Secretaria general i la Comissió executiva.

1.1. Secretaria general

La Secretaria general està integrada per una persona de reconeguda trajectòria en l'àmbit de la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes que és designada pel Govern a proposta del o de la Cap de Govern i que té dedicació plena.

A la persona titular de la Secretaria general li corresponen les funcions següents:

- A** Exercir la representació institucional de l'Institut Andorrà de les Dones.
- B** Signar els convenis que subscrigui l'Institut Andorrà de les Dones.
- C** Formular recomanacions en matèria d'igualtat a les administracions públiques i als organismes i les entitats que hi són adscrits, vinculats o que en són dependents, així com a les persones físiques o jurídiques de caràcter privat que resideixin, es trobin o actuïn en l'àmbit territorial d'Andorra.
- D** Representar l'Institut a l'Observatori de la Igualtat, ser consultada i fer propostes en relació amb l'activitat de l'Observatori de la Igualtat per tal d'estudiar la situació de les dones en tots els àmbits de la vida, i identificar les desigualtats entre sexes i proposar mesures correctores.
- E** Supervisar les polítiques públiques d'igualtat entre dones i homes.
- F** Recaptar dels departaments ministerials, dels comuns i dels organismes i les entitats que hi són adscrits, vinculats o que en depenen; dels centres educatius, públics i privats; de les institucions i les universitats, públiques i privades, que desenvolupin l'ensenyament superior al Principat; del Comitè Olímpic Andorrà; del Comitè Paralímpic Andorrà; de la Fundació de l'Esport; de les federacions esportives, i de les empreses de mitjans de comunicació, audiovisuals i de publicitat tota la informació necessària en relació amb la situació de dones i homes.
- G** Exercir la direcció del personal adscrit a l'Institut, així com la direcció econòmica, financera i patrimonial de l'Institut, autoritzant les despeses i els pagaments, així com la contractació de productes i serveis.

- H** Elaborar l'avantprojecte de pressupost anual necessari per al funcionament de l'Institut i trametre'l a la Comissió Executiva perquè l'aprovi.
- I** Trametre la proposta de pressupost al Govern mitjançant el ministeri competent en polítiques d'igualtat o mitjançant el Ministeri de presidència.
- J** Elaborar l'informe d'avaluació de la situació de les dones al Principat i el pla de treball que s'ha de dur a terme durant l'exercici anual, així com la memòria anual d'activitats de l'Institut, i trametre'ls a la Comissió Executiva perquè els aprovi.
- K** Fer el seguiment del compliment normatiu dels convenis internacionals ratificats pel Principat d'Andorra.
- L** Presidir les reunions de la Comissió executiva.

1.2. Comissió executiva

La Comissió executiva, integrada per la persona que ocupa la Secretaria general i per quatre persones més, de les quals, una persona designada pel Consell General per majoria de dos terços, una persona designada pel Govern a proposta del o de la Cap de Govern, una persona designada a proposta dels set comuns d'Andorra, i una persona designada per les organitzacions feministes autoritzades a exercir les seves activitats a Andorra. Es reuneix com a mínim un cop al mes i concretament, des de l'estiu, de forma quinzenal.

A la Comissió executiva li corresponen les funcions següents:

- A** Aprovar l'avantprojecte de pressupost anual necessari per al funcionament de l'Institut, abans de la tramesa al Govern.
- B** Participar en l'impuls dels projectes i programes acordats i en la supervisió de les polítiques públiques d'igualtat.
- C** Fer el seguiment de la gestió econòmica, financera i patrimonial de l'Institut.
- D** Supervisar les recomanacions en matèria d'igualtat a les administracions públiques i als organismes i les entitats que hi són adscrits, vinculats o que en depenen, així com a les persones físiques o jurídiques de caràcter privat que resideixin, es trobin o actuïn en l'àmbit territorial d'Andorra.

- E** Aprovar l'informe d'avaluació de la situació de les dones al Principat i el pla de treball que s'ha de dur a terme durant l'exercici anual, així com la memòria anual d'activitats de l'Institut.
- F** Prestar suport a la Secretaria general en matèria de representació de l'entitat quan ho sol·liciti.
- G** Crear els grups de treball que es considerin oportuns per al millor desenvolupament dels objectius de l'Institut.
- H** Assumir les funcions de l'Institut no atribuïdes a la Secretaria general.

© IAD
Febrer 2023. Primera reunió de la Comissió Executiva de l'IAD.

1.3. Recursos humans

L'Institut es regeix per la normativa laboral de dret privat, compta amb una persona a dedicació plena, seleccionada mitjançant convocatòria pública.

2. Pressupost

L'Institut Andorrà de les Dones es finança per mitjà dels recursos econòmics següents:

- A** Les dotacions provinents de les transferències assignades en els pressupostos de l'Estat.
- B** Les subvencions provinents d'altres organismes públics.
- C** Els donatius de persones físiques o jurídiques privades, que en cap cas poden ser anònims.
- D** Els rendiments que produeixen els béns i les activitats pròpies de l'Institut.
- E** Qualsevol altre recurs que li sigui legalment atribuït.

L'Institut està subjecte a la fiscalització del Tribunal de Comptes.

El **pressupost inicial** gestionat durant el 2023 ha estat de **139.361,00 €** de pressupost ordinari. Els imports finalment executats fins a la fase de compromís de despesa, han estat d'un total de **111.734,17 €**.

A banda de les transferències corrents per un total de 139.361 €, s'han rebut 10.000 € del pressupost del 2022 destinats a la creació de l'IAD. La signatura d'un conveni amb el Comú d'Andorra la Vella per realitzar l'exposició al carrer "Trencant estereotips" ha significat una aportació de 1.775,79 €.

També la signatura d'un conveni amb la Secretaria d'Estat d'Esports del Govern i els Comuns ha permès ingressar la recaptació realitzada amb motiu de la Marxa popular per un import de 4.598 €. S'ha destinat integralment a la campanya "Escolta el teu cor" per difondre la simptomatologia dels infarts de miocardi en les dones.

	Pressupost inicial	Pressupost executat
Capítol 1.- Despeses de personal	89.696,00 €	66.190,14 €
Capítol 2.- Consum de bens corrents i serveis	40.290,00 €	37.367,38 €
Capítol 3.- Despeses financeres	1.500,00 €	51,90 €
Capítol 6.- Inversions reals	7.875,00 €	8.124,75 €
TOTAL	139.361,00 €	111.734,17 €

“La prova per saber si pots fer una feina o no, no hauria de dependre de l’organització dels teus cromosomes.”

Bella Abzug,
líder feminista, advocada
i política nord-americana.

IV.-

ACCIONS

- CREACIÓ DEL IAD
- CONTRACTES INSTITUCIONALS EN L'ÀMBIT NACIONAL PER LA IMPLANTACIÓ DE LA LLEI 06/2022
- SIGNATURA DE CONVENIS
- ACCIONS, PROGRAMES I ACTIVITATS
- PLANS, COMISSIONS I GRUPS DE TREBALL
- ACTIVITATS INTERNACIONALS

IV.- ACCIONS

1. Creació de l'IAD

1.1. Designacions de la Comissió Executiva

Les designacions dels membres de la Comissió Executiva de l'Institut Andorrà de les Dones s'han produït esgraonadament: el 7 de desembre del 2022 Montserrat Ronchera va ser nomenada com a Secretària general de l'Institut. Pilar Armengol va ser designada pel Consell General el 19 de gener, Maitena Manciet va ser designada pel Govern el 25 de gener, Esther Font va ser designada pels comuns en la reunió de Cònsols de 6 de febrer.

Pel que fa a les associacions feministes, es va fer una convocatòria a les tres associacions actualment existents: Associació de Dones d'Andorra (ADA), Stop Violències i Acció Feminista d'Andorra (AFDA) que es va concretar amb una reunió el 18 de gener a la que van assistir ADA i AFDA i a la que Stop Violències va desestimar participar així com també en trobades posteriors. Finalment, les associacions participants van decidir nomenar les seves representants amb una participació trimestral de forma rotatòria. La primera reunió plenària de la Comissió Executiva es va celebrar el 16 de febrer.

1.2. Seu i logística

A partir del seu nomenament, la Secretària general va procedir a la cerca d'un local per la instal·lació de l'IAD en un indret cèntric i amb un preu assequible, a ser possible, gratuït.

Després de diferents contactes amb distints propietaris i immobiliàries, en veure la dificultat i les perspectives econòmiques, va contactar amb el Comú d'Andorra la Vella per veure si hi havia alguna disponibilitat en algun indret cèntric i a un preu assumible. El Comú d'Andorra la Vella va proposar la cessió d'un local al centre associatiu, L'encaix, a l'edifici de Les columnes (antiga batllia) un espai de 35m² sense costos majors que es va formalitzar mitjançant la signatura d'un conveni. El lliurament de les claus es va fer el 8 de febrer i la instal·lació a la nova seu de l'Institut es va fer a principis de març un cop habilitada i adequada.

Paral·lelament, es va procedir a donar l'alta administrativa de l'organisme, a la contractació de línies telefòniques, a la contractació d'assegurances, als serveis per a la protecció de dades, l'adquisició de mobiliari i equipaments informàtics, a l'aplicació de normatives de seguretat i salut en el treball i, en general, a tot allò necessari per a la posada en funcionament de l'Institut.

De la mateixa manera es va crear la imatge gràfica de l'Institut, es van obrir comptes a diferents xarxes socials: Instagram, Facebook, Twitter i LinkedIn i es va construir la pàgina web.

© IAD
Façana i entrada de l'IAD.

1.3. Contractació de personal

Per tal d'ampliar el personal de l'Institut es va procedir, al mes d'abril, a la convocatòria pública mitjançant edicte per a la cobertura de la plaça de Tècnica Administrativa. S'hi van presentar 41 persones de les quals 11 van resultar preseleccionades d'acord amb la correspondència i compliment dels requisits sol·licitats. Les persones preseleccionades van passar un examen psicotècnic a càrrec de l'empresa Opció Recursos Humans i es va contractar la persona finalment seleccionada.

© Diari d'Andorra
Presentació de la Guia de llenguatge inclusiu i no discriminatori.

2. Contactes institucionals en l'àmbit nacional

2.1. Govern

© Govern d'Andorra
Juny 2023. Visita del Cap de Govern i de la Secretària d'Estat d'Igualtat i Participació Ciutadana a l'IAD.

Àrea d'igualtat

Des de la seva creació l'IAD ha mantingut una línia de comunicació i treball permanent, primer amb el Ministeri d'Afers socials, Joventut i Igualtat i, posteriorment, amb la Secretaria d'Estat d'Igualtat i Participació ciutadana. Les reunions es fan de forma mensual i permeten a ambdues institucions coordinar, planificar i establir un calendari per les diferents accions previstes, a més d'establir plans de treball per tal de crear sinèrgies i no duplicar funcions.

© Govern d'Andorra
Juny 2023. Primera reunió amb Mariona Cadena, Secretària d'Estat d'Igualtat i Participació Ciutadana.

Altres àrees de Govern

L'Institut va iniciar des de la seva creació una ronda de trobades amb diferents ministeris i Secretaries d'Estat per tal de presentar l'Institut i conèixer les diferents polítiques i accions relacionades amb la igualtat, conèixer els/les responsables d'Igualtat de cada àrea i a la vegada fer el seguiment de la implantació de la Llei 06/2022 i impulsar la necessària implementació de Plans d'Igualtat.

Més concretament les reunions que han tingut lloc han estat amb:

Educació

Ens va plantejar la implantació del pla d'igualtat, de què ja disposaven de referents, el pla de sensibilització intern que ja s'havia dut a terme; així com les diferents accions per lluitar contra els estereotips en diferents etapes formatives.

Així mateix, es va iniciar i es continua treballant amb l'Àrea de Formació, Recursos Pedagògics i Innovació i l'Àrea de Polítiques d'Igualtat per a la redacció d'un dossier d'activitats en matèria d'igualtat per a les escoles.

Esports

En què es va abordar l'evolució de la implantació de la igualtat en l'àmbit esportiu des de la perspectiva del Ministeri, la necessitat de promoure la presència femenina en els òrgans directius de federacions i clubs i la possibilitat de destinar la recaptació de la Marxa Popular que organitzen conjuntament amb els Comuns a un projecte de l'IAD.

Salut

Es va abordar, principalment, les qüestions següents:

- Com aconseguir que el SIAD esdevingui un servei més ampli d'atenció a les dones, és a dir, realment d'atenció integral en totes les etapes de la vida de les dones, ja que actualment es troba més enfocat a les dones més joves i a la salut reproductiva, i intentar fer accions conjuntes IAD-SIAD.
- Incloure la perspectiva de gènere en la futura Enquesta Nacional de Salut introduint més preguntes adreçades a les dones.
- Establir una col·laboració en totes aquelles temàtiques relacionades amb la salut de les dones.

Exteriors

A més de presentar l'Institut, es va incidir en els articles de la Llei 06/2022 que especifiquen les missions de l'Institut, segons els que ha de fomentar les relacions amb altres organismes de dones a escala internacional, ha de representar les dones del Principat d'Andorra en tots els espais de trobada i debat públic nacionals i internacionals sobre dones, i fiscalitzar el compliment per part del Principat d'Andorra de les obligacions derivades de la ratificació dels convenis internacionals en matèria d'igualtat de tracte i d'oportunitats i de no-discriminació entre dones i homes.

Treball

La reunió es va centrar en la necessitat de posar a l'abast de les empreses el més aviat possible el Registre de Plans d'Igualtat, la guia/protocol pel còmput de la bretxa salarial així com la possibilitat de crear un telèfon directe d'atenció pels casos d'assetjament en l'àmbit laboral.

Justícia i Interior

L'intercanvi, molt positiu, ha permès la inclusió de l'Institut en grups de treball interns com el GRETA – TEH, així com analitzar conjuntament les accions a emprendre per afavorir i equilibrar la presència femenina en els cossos especials. En concret, s'ha col·laborat en la redacció d'edictes públics per a l'equip d'agents penitenciaris, com també, s'han creat diversos recursos audiovisuals per a les xarxes socials amb l'equip del Departament d'Institucions Penitenciàries. Així mateix, s'han trobat línies conjuntes de treball amb la Policia.

Cultura

Molt concretament es va comentar la possibilitat de treballar conjuntament en temes relacionats amb la igualtat i, més específicament, en les àrees d'Acció cultural i el Servei de Política lingüística acordant preveure reunions a principis del 2024 per analitzar possibles accions comunes.

2.2. Consell General i grups parlamentaris

La Secretària general amb la membre de la Comissió executiva designada pel Consell General, Pilar Armengol, van reunir-se amb els Síndics per presentar l'Institut i per assabentar-se de la implementació de la Llei 06/2022.

© Consell general
Maig 2023. Reunió amb la Sindicatura.

També es va presentar l'activitat de l'Institut a petició dels seus representants als Grups Parlamentaris de Demòcrates, del Partit Socialdemòcrata i de Concòrdia.

2.3. Comuns

La Secretària general amb la membre de la Comissió executiva designada pels comuns, Esther Font, han fet reunions amb els Cònsols i representants de tots els Comuns per tal de presentar l'IAD i de conèixer les diferents polítiques i accions relacionades amb la igualtat, saber si tenien prevista la implantació dels Plans d'Igualtat d'acord amb la Llei 06/2022 i saber si ja havien designat els/les responsables d'Igualtat.

A principis d'any, només el Comú d'Encamp estava en curs de redactar i aprovar el Pla i havia designat un responsable en temes d'Igualtat, els comuns d'Andorra la Vella, Escaldes -Engordany i la Massana estaven en el procés de creació del Pla i designació de responsables, mentre que els comuns de Sant Julià de Lòria i de Canillo encara no havien iniciat el procés.

Tots els comuns van presentar les diferents accions que portaven a terme per a la igualtat en l'àmbit de la gestió dels recursos humans així com les activitats específiques culturals, socials i esportives dedicades a les nenes, noies i dones o amb perspectiva igualitària.

© Comú de La Massana
Maig 2023. Reunió amb les Cònsols de La Massana.

2.4. Consell superior de la Justícia

La Secretària general amb la membre de la Comissió executiva designada per Govern, Maitena Manciet, van reunir-se amb el President del Consell Superior de la Justícia per presentar l'Institut i per assabentar-se de la implementació de la Llei 06/2022.

2.5. Agència Andorrana de Protecció de Dades (ADPA)

Es va fer una reunió per conèixer les activitats d'ambdues entitats i analitzar les possibilitats de col·laboració que es van concretar amb la publicació d'un article conjunt sobre els perills del rastre digital així com amb la previsió de la signatura d'un conveni amb accions concretes de col·laboració pel 2024.

2.6. Ràdio i Televisió d'Andorra (RTVA)

Es va fer una reunió per presentar l'IAD i considerar possibles col·laboracions. La primera va consistir en l'adopció de la Guia de llenguatge inclusiu i no discriminatori, la divulgació de les activitats de l'IAD i la participació equilibrada de dones i homes en els diferents espais de la ràdio i la televisió. La segona acció va ser la divulgació de la campanya del 25 de novembre que consistia en la difusió de píndoles auditives. De cara al 2024 es preveu la signatura del primer conveni de col·laboració.

© RTVA
Tècniques de producció treballant a RTVA.

2.7. Unió Sindical d'Andorra (USDA)

Es va fer una reunió per presentar l'Institut i conèixer les diferents alternatives de què disposen les dones en casos d'assetjament laboral prop dels sindicats. Hi va quedar palès que, tot i el compliment normatiu obligatori, en la majoria de sectors, el personal femení es troba en situació de major precarietat laboral que el personal masculí.

2.8. Confederació Empresarial Andorrana (CEA)

A finals de maig es va fer una reunió per presentar l'IAD i considerar possibilitats d'accions conjuntes en l'àmbit de les grans empreses.

2.9. Carnet Jove

A principis de maig ambdues entitats es van trobar per presentar els respectius plans estratègics i objectius a assolir i van acordar programar activitats conjuntes. Concretament la publicació de 3 píndoles informatives per sensibilitzar els joves en els estereotips de gènere i signar un conveni marc de col·laboració al 2024.

2.10. Cambra de Comerç, Indústria i Serveis (CCIS)

Es va fer una primera reunió per presentar l'Institut i van sorgir diverses reunions posteriors per tal de dur a terme accions conjuntes com: una enquesta prop de les empreses de més de 50 treballadors per conèixer la implantació dels Plans d'igualtat, impulsar, conjuntament amb la Secretaria d'Igualtat i Participació Ciutadana, un Webinar per a empreses de més de 50 treballadors sobre com fer els Plans d'Igualtat.

2.11. Comitè Olímpic Andorrà (COA)

Es va fer una reunió per presentar l'IAD, es van conèixer en una reunió posterior algunes de les membres de la Comissió Dona i Esport del Comitè Olímpic i es van considerar accions conjuntes per desenvolupar al llarg del 2024.

2.12. Andorra Recerca + Innovació (AR+I)

Es va fer una reunió per presentar l'IAD i en va sorgir una primera acció conjunta amb l'àrea d'Anàlisi política consistent en la signatura d'un conveni per fer una publicació conjunta sobre Dones i política al 2024.

2.13. Andorra Esports Clúster (AEC)

Es va fer una reunió per presentar l'IAD i l'AEC i en va sorgir la signatura d'un conveni de col·laboració durant 3 anys. Les activitats es van iniciar amb l'organització d'una Jornada sobre plans d'igualtat, protocols de prevenció en l'àmbit esportiu i una exposició al voltant de la temàtica dona i esport a realitzar al llarg de l'any 2024.

2.14. Raonador del Ciutadà

La primera presa de contacte va consistir en un intercanvi sobre les accions realitzades per cada entitat i la perspectiva del gènere en l'atenció a les queixes dels ciutadans.

© Raonador del Ciutadà.
Març 2023. Trobada de la Secretària General amb el Raonador del Ciutadà.

2.15. Universitat d'Andorra (UDA)

A més de la presentació dels diferents recursos dels que disposa la UDA per l'aplicació de la perspectiva de gènere en els seus diferents programes i activitats, del seu propi Pla d'Igualtat que és un dels pioners a Andorra, així com de la seva recent publicada Guia de llenguatge inclusiu, es va arribar a la necessitat d'un acord global de col·laboració emmarcat en la signatura d'un Conveni i a l'organització de dos programes formatius específicament adreçats a les administracions públiques: el primer sobre com dur a terme els plans d'igualtat i el segon sobre com fer uns pressupostos amb perspectiva de gènere.

2.16. Trobades amb les Ambaixades d'Espanya i de França i amb la Delegació del Govern de la Generalitat

- El 9 de maig a la trobada amb l'Ambaixador d'Espanya a Andorra, Sr. Carlos Pérez-Desoy Fages i el Ministre Conseller, Sr. Enrique Conde, vam abordar diferents temes: aquests van manifestar la seva predisposició a col·laborar en qualsevol acció que poguéssim portar a terme, a cedir-nos la seva sala per realitzar activitats de l'Institut, a facilitar el contacte amb l'Instituto de la Mujer espanyol, a realitzar una trobada amb la Consejera de Educación, Sra. Dolores López Sanz per programar actes de sensibilització sobre perspectiva de gènere en els centres d'ensenyament espanyol i a vincular-nos mútuament a les xarxes socials per promocionar actes d'interès comú.
- El 16 de maig la trobada amb l'Ambaixador de França a Andorra, Sr. Jean-Claude Tribolet i la Primera Consellera, Sra. Amélie Mas, també va resultar positiva, acordant la posada amb relació amb el Haut Conseil pour la Parité Femmes-Hommes, organisme homòleg a França, col·laborar en les activitats del 8 de març de 2024, la invitació a participar a les conferències i actes organitzats per l'Ambaixada i la intermediació en contactar amb els responsables de l'educació francesa (Occitanie) i el Director del Lycée per veure possibilitats de col·laboració en actes de sensibilització sobre perspectiva de gènere en els centres d'ensenyament francès d'Andorra.
- El 2 d'agost va tenir lloc la primera trobada amb la Delegada del Govern de la Generalitat de Catalunya a Andorra, Sra. Anna Vives en què es va proposar la posada en contacte amb l'Institut Català de la Dona i la possibilitat de col·laborar conjuntament en activitats encaminades a la igualtat.

© Dona Secret
Juliol 2023. Recepció a l'Ambaixada de França a Andorra per la festa nacional francesa.

2.17. Trobades amb altres entitats, empreses i membres de la societat civil

- Al gener va tenir lloc la trobada amb la Sra. Lara de Miguel, impulsora de **Culturalia** i de l'**Enterprising Women Lab** que lideren diversos projectes relacionats amb les dones: l'**Enterprising Women Lab** un espai de trobada i activitats per a dones empresàries, la Jornada d'emprenedoria femenina que es realitza anualment al mes de novembre i que compta amb el suport del Ministeri d'Igualtat, els Tallers d'emprenedoria en què diferents experts donen suport gratuïtament a noves emprenedores i una emissió radiofònica de sensibilització al programa Becaris de RNA sobre Grans dones de la història.
- Trobada amb l'empresa **Zeno Quantum**, empresa dedicada a l'orientació professional i universitària d'escolars que persegueix entre d'altres l'increment de participació de les noies en les carreres CTEM (Ciència, Tecnologia, Enginyeria, Matemàtica) amb la que es va signar un conveni de col·laboració i mentoria.
- Trobades amb la **Creu Roja Andorrana** per tal d'establir mecanismes d'intercanvi d'informació i estadístiques sobre les diferents accions i programes relacionats amb el gènere com, per exemple, els Punts Lila d'informació, el servei de suport a gent gran i discapacitats, voluntariat...
- Trobada amb l'associació **Andona** constituïda per dones ciclistes que a més de fomentar la pràctica esportiva treballen per la igualtat de les dones en el seu camp.

3. Signatura de convenis

3.1. Comú d'Andorra la Vella

Amb el Comú d'Andorra s'han signat 2 convenis específics, el primer al mes de febrer per la cessió del local on s'ubica la seu de l'IAD, i el segon al juny per subvencionar, en part, i col·laborar en l'exposició al carrer "Trencant Estereotips".

Fotografia Romina Dolonguevich @___mo.me. Instal·lació "Fer safareig"

EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA i PERFORMANCE

Dimecres 26 de juliol a les 19:00 h
al Pont del Prat de la Creu
(cantonada carrer Prat de la Creu)

TRENCANT ESTEREOTIPS

Juntament amb un grup d'artistes i fotògrafes
compromeses us convidem
a participar a l'acte inaugural.
Representació @emmargada_performance

Organitza:
IAD
Institut Andorrà
de les Dones

Patrocina:

Andorra la Vella

© IAD
Invitació a l'exposició "Trencant esterotips".

3.2. Universitat d'Andorra (UDA)

S'ha signat al setembre un conveni general per una durada de 5 anys com a marc general de col·laboració per tal de promoure el desenvolupament de projectes conjunts de recerca, formació i gestió al voltant de la igualtat i la perspectiva de gènere.

© IAD
Setembre 2023. Signatura del Conveni entre l'UDA i l'IAD.

3.3. Secretaria d'Estat de Joventut i Esports

S'ha signat un conveni a finals de setembre per tal de que la recaptació de la Marxa Popular, que organitza la Secretaria d'Esports i els comuns, sigui aportada a l'IAD per tal de realitzar la campanya de prevenció i de divulgació de la simptomatologia d'infarts del miocardi en les dones que du a terme l'IAD al llarg dels mesos de desembre del 2023, gener i febrer del 2024.

© Govern d'Andorra
Presentació de la Marxa Popular per part del Ministeri de Cultura i Esports i dels Comuns.

3.4. Andorra Esports Clúster (AEC)

Al desembre es va signar amb l'AEC un conveni marc de col·laboració per una durada de 3 anys amb els objectius següents:

- El foment de la participació de dones i noies en l'àmbit esportiu i en àrees tradicionalment masculinitzades per complir amb l'Objectiu del Desenvolupament Sostenible 5: Igualtat de gènere.
- L'organització d'activitats formatives i divulgatives sobre el marc normatiu referent a la igualtat dirigides a les empreses, entitats i organitzacions esportives.
- L'organització d'activitats per la prevenció de l'abús i l'assetjament en el món de l'esport.

© IAD
Desembre 2023. Signatura del conveni AEC i IAD.

4. Accions, programes i activitats

4.1. Creació de la Base de dades de Dones Referents

Tal i com marca l'article 27 de la Llei 6/2022, l'IAD té la responsabilitat de crear i mantenir una Base de Dades de Dones Referents o expertes en totes les matèries de rellevància científica, econòmica, social, cultural, artística o esportiva, entre d'altres, per tal de fomentar la seva participació en debats, anàlisis, docència, reportatges, tertúlies, programes i similars. La finalitat és que es doni a conèixer l'experiència o trajectòria d'aquestes expertes i així fer-les més visibles dins de la nostra societat, però també que esdevinguin model o inspiració per a altres noies i dones de la societat andorrana.

Després d'haver començat a difondre la carta de presentació a diferents estaments, col·legis i associacions professionals a 31 de desembre l'Institut compta amb 45 Dones Referents.

4.2. Realització de la Guia pràctica de llenguatge inclusiu i no sexista

Partint de la premissa que el llenguatge no és neutral i que hi ha una connexió entre el llenguatge que fem servir i la posició de les dones i de les persones en general dins de la societat, l'IAD amb l'autoria de la comunicadora Elena Aranda, va procedir a publicar la Guia pràctica de llenguatge inclusiu i no sexista per sensibilitzar i oferir opcions a l'hora de comunicar tant oralment com per escrit, amb una única base de referència: el respecte per la diversitat. Es tracta d'un recurs de fàcil aplicació que, sense crear obligacions, suggereix i recomana fórmules per aconseguir una comunicació més integradora i, si més no, pretén fer reflexionar sobre automatismes i micromasclismes del llenguatge als quals la nostra societat es troba sotmesa. La Guia ha comptat amb el suport de bon nombre de persones i d'entitats que l'han adoptat en la seva comunicació tot i què, com a tota acció innovadora, també ha comptat amb algun recel.

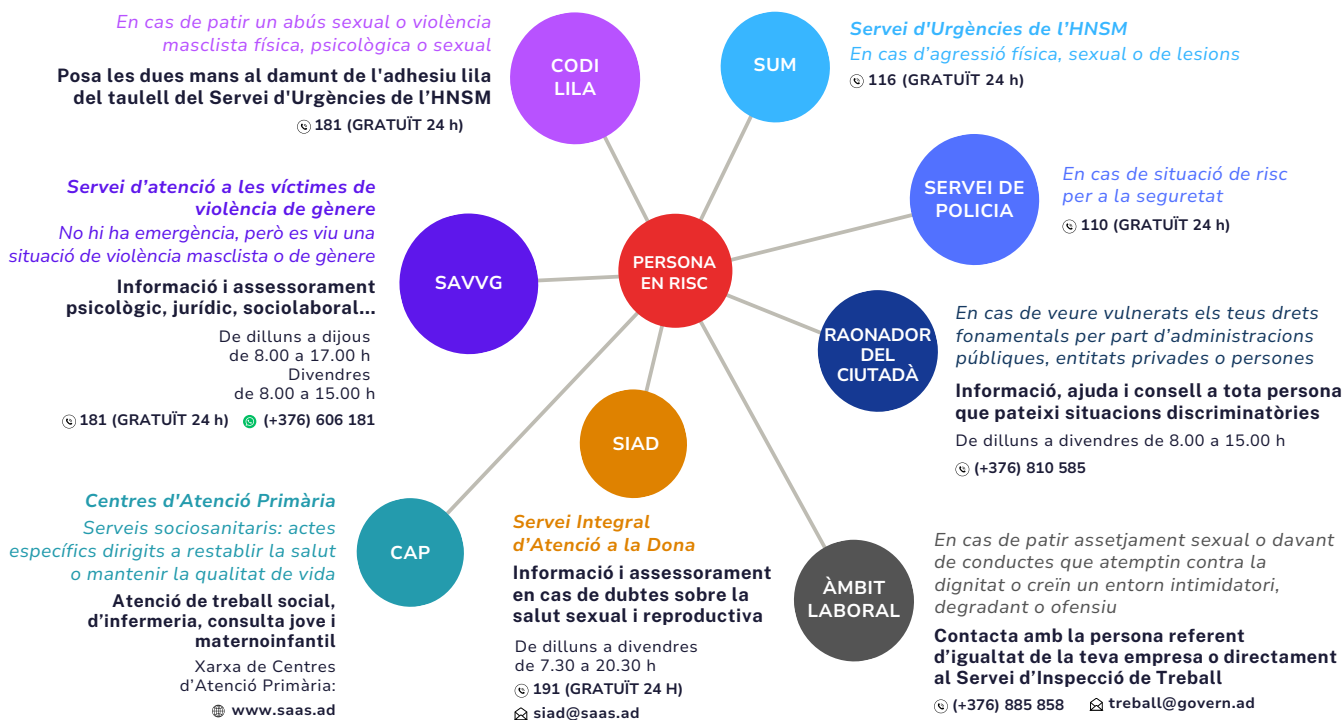
© IAD
Juny 2023. Publicació de la Guia pràctica
de llenguatge inclusiu i no sexista.

4.3. Confecció de la infografia sobre Recursos per a persones residents a Andorra

A petició d'associacions de residents estrangers i degut a les dificultats i situacions de desemparament en què es podien trobar dones residents temporeres quan arribaven al país, l'Institut va procedir a realitzar una infografia de Recursos per a persones residents a Andorra. S'hi va explicar què fer i on acudir en situacions d'assetjament, violència de gènere o de patir lesions. Així, amb el suport de totes les institucions implicades es va poder crear un document en 5 idiomes: català, castellà, francès, portuguès i anglès on es faciliten els telèfons i adreces de contacte dels diferents recursos disponibles. Aquest document es va distribuir a les diferents associacions del Principat i també als estaments i associacions implicades, a més de deixar-lo disponible digitalment a la pròpia web de l'IAD.

RECURSOS PER A PERSONES RESIDENTS A ANDORRA

QUÈ FER DAVANT D'UNA SITUACIÓ D'ASSETJAMENT, VIOLÈNCIA DE GÈNERE O LESIONS

Octubre 2023. Post amb motiu del Dia Mundial
Contra el Càncer de Mama.

4.4. Consultes rebudes en l'àmbit normatiu

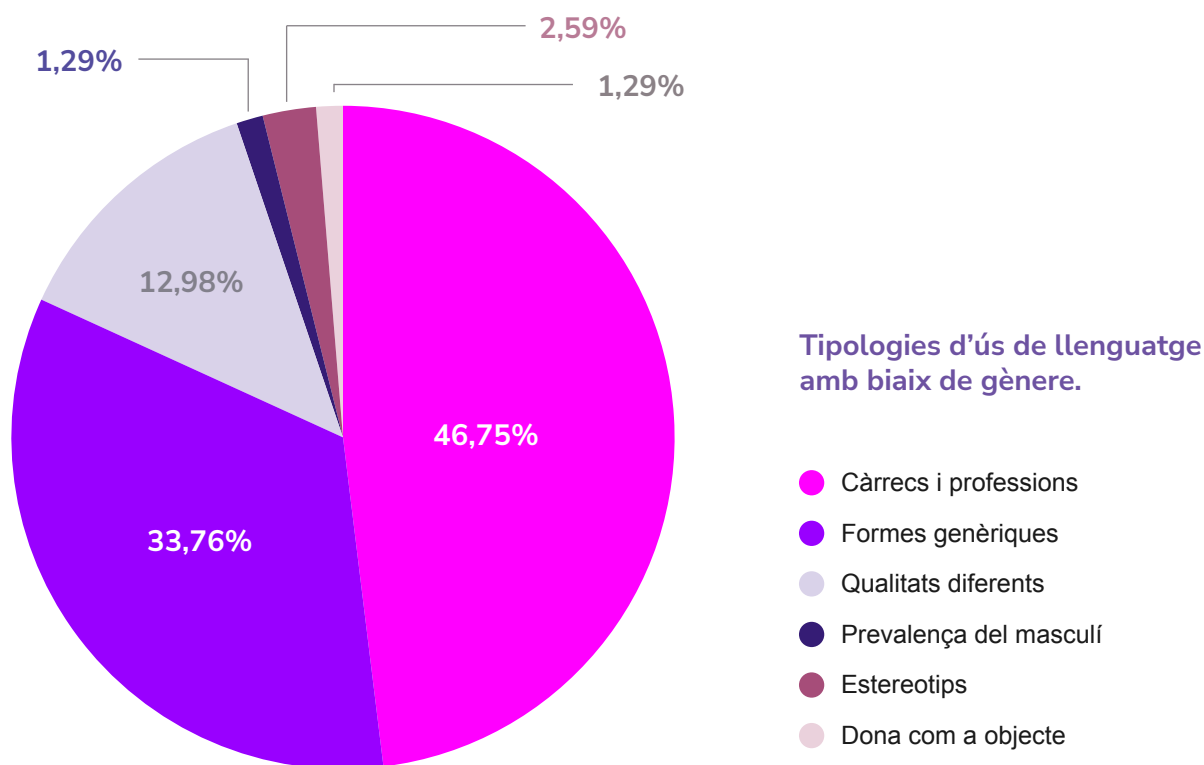
Guia per a la implantació dels plans d'igualtat a les empreses de més de 50 treballadors de l'Àrea d'igualtat de Govern.

Protocol de mesures preventives i d'abordatge de les conductes d'assetjament sexual i per raó de sexe.

Reglament del Registre públic de les dades i els indicadors sobre la bretxa professional de gènere.

4.5. Tractament de denúncies relacionades amb discriminació i sexismes en l'àmbit de la comunicació.

Al llarg del l'any 2023 s'han rebut i tractat 3 denúncies relacionades amb publicitat sexista: 1 denúncia per publicitat sexista i discriminatòria, 1 denúncia referida al tractament d'una notícia esportiva amb biaix sexista i 1 denúncia referida a la utilització d'una imatge sexualitzada de la dona en l'àmbit artístic. A més de 2 denúncies relacionades amb la convocatòria i promoció d'esdeveniments públics en els què només hi havia homes. Totes les queixes s'han tractat i resolt positivament.

Paral·lelament i d'acord amb el seguiment dels mitjans de comunicació nacionals, al darrer trimestre del 2023 s'han detectat 41 anuncis i 37 publicacions redactats amb llenguatge no inclusiu o discriminatori envers les dones. D'aquests, 47,4% es van produir en esmentar la tipologia de feines, càrrecs o professions (per exemple, es cerca noi per netejar cotxes o es cerca dona per neteja de la llar). El 34,2% va ser per la utilització de formes genèriques per parlar de col·lectius sense segregar la informació per gènere. El 13,4% va atribuir diferents qualitats a dones i homes caient en estereotips de gènere o van generalitzar una pràctica com a masculina (per exemple fen la diferència entre "futbol", referint-se a futbol masculí i "futbol femení" quan es tractava de la pràctica femenina, també es van constatar novament diferents estereotips de gènere en l'àmbit comercial sobretot en imatges de catàlegs de joguines. En últim lloc, amb un 1,4% tenim comunicació amb cosificació i invisibilització de la dona encara que es tracti de notícies referides o il·lustrades per imatges amb un nombre igual d'homes i de dones o amb més dones que homes.

Finalment, mencionar que es van rebre una vintena de queixes sobre anuncis, retolacions i imatges sexistes o estereotipades; però, en els que l'IAD no va poder intervenir en tractar-se de producció provinent d'altres països.

4.6. Jornades i actes

- Participació al març a la Setmana cultural organitzada per l'Institut Maria Moliner amb una trobada amb els estudiants de l'ESO per debatre sobre estereotips de gènere.
- Col·laboració en l'organització de la taula rodona "Lideratge en femení al sector de les TIC" organitzada el 27 d'abril per Andorra Telecom, amb motiu del Dia Internacional de les Noies a les TIC per fomentar les vocacions científiques entre les noies.
- Col·laboració amb AUTEA en la convocatòria de les III Jornades sobre TEA en femení.
- Responent a la invitació de la SAC per la Diada d'Andorra a la Universitat d'Estiu de Prada de Conflent la Secretària general va presentar la ponència "Contrastos des de la perspectiva de gènere".
- "El paper de la dona en moments de conflicte", taula rodona organitzada per Cal Pal en el marc de les activitats derivades de l'exposició Refugiats.

Abril 2023. Taula rodona pel Dia Internacional de les Noies a les TIC.

Al llarg de l'any 2023 es va assistir a 32 actes socials, culturals, econòmics o esportius relacionats amb el gènere.

Març 2023. Projectió de la pel·lícula Mariana organitzada per AFDA amb motiu del 8M.

Novembre 2023. Conferència "Eines per la prevenció, detecció i actuació davant les violències masclistes digitals" de Clara Gràcia i Èlia Jornet amb motiu del 25N.

4.7. Activitats formatives

Des de l'Institut es va assistir a diferents formacions:

- Curs de salut i seguretat en el treball (UNIDA)
- Plans d'Igualtat (UDA)
- Webinar sobre Plans d'Igualtat (CCIS)
- Pressupostos amb perspectiva de gènere (UDA)
- Dones i nenes amb discapacitat (UNED)

Juliol 2023. Primera formació sobre perspectiva de gènere al sector públic a l'UDA.

4.8. La comunicació de l'IAD

Mitjans de comunicació

Al llarg d'aquest primer any, l'Institut es va presentar en societat amb el suport dels mitjans de comunicació, hi van haver, 6 participacions als mitjans audiovisuals, més de 80 notícies i participacions als mitjans escrits i digitals, a banda de trametre diferents comunicats de premsa per presentar les diferents activitats organitzades.

Paral·lelament, la col·laboració amb el diari Bon Dia va permetre la publicació d'un article mensual sobre temes rellevants de l'Institut des del mes de maig, fins al mes de desembre.

© IAD
Juny 2023. Presentació de la Guia Pràctica de llenguatge inclusiu i no discriminatori a RTVA.

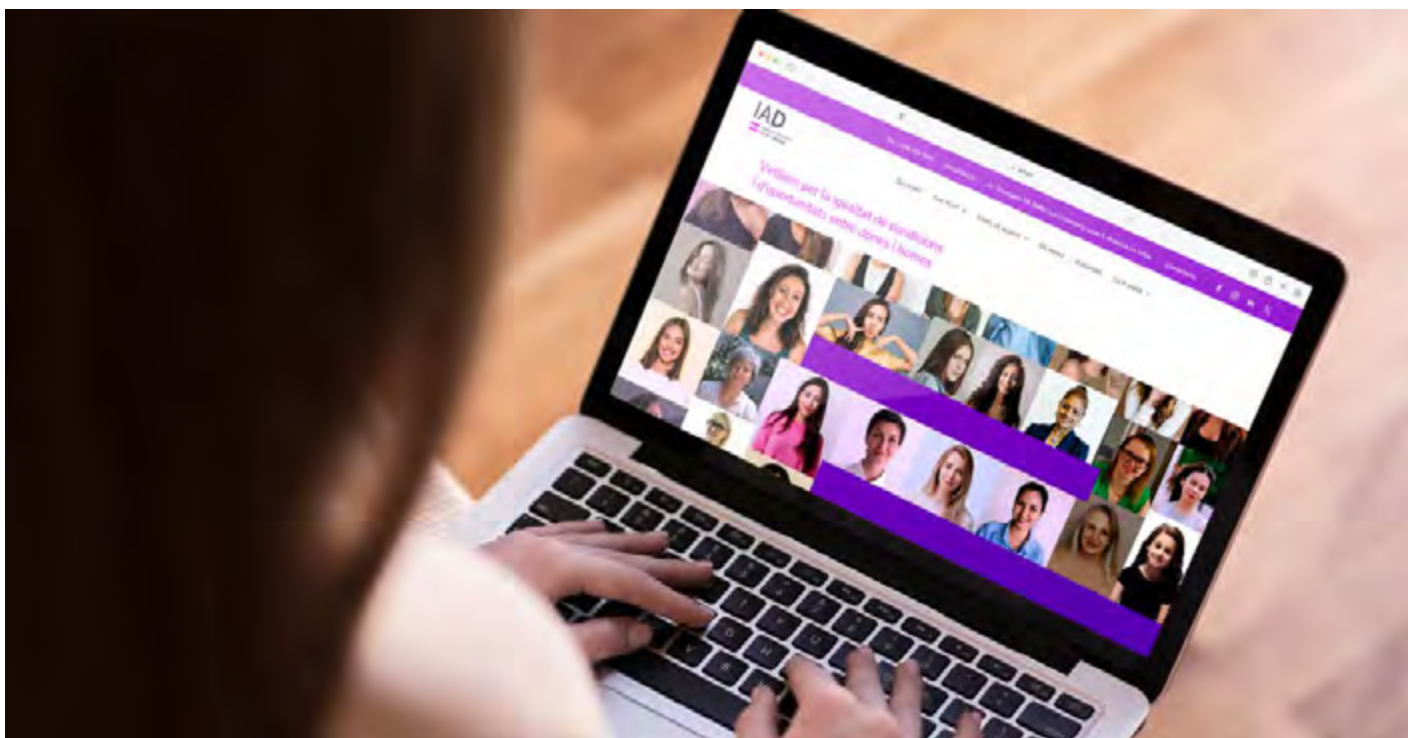

Web

Pel que fa a la web, es va posar a l'abast del públic al llarg del mes de juny i es va anar enriquint al llarg dels mesos següents amb diferents continguts. A més de la presentació de l'Institut, les seves membres, els seus objectius i estratègies o les seves activitats, incorpora de forma més específica diversos apartats informatius i pedagògics.

Eines de suport, inclou tot aquell material: guies, manuals i recursos tècnics que qualsevol particular o empresa pugui necessitar per endinsar-se en el camp de la igualtat de gènere, des del marc normatiu, passant per la comunicació i el llenguatge inclusiu, conceptes claus de la igualtat, informació pràctica en els àmbits de la salut, el benestar, la cultura i recursos per realitzar plans d'igualtat entre d'altres.

En xarxa, destinat a orientar les persones que pateixen vulneracions dels seus drets, discriminacions, assetjament o violència de gènere de manera que puguin accedir amb facilitat als estaments i organitzacions que els poden atendre.

Web de l'IAD.

A 31 de desembre, les visites a la web havien estat 6.666 (82,6% via ordinador, 17,4% via mòbil) de les quals 5.500 van ser directes des de la pròpia web, 726 mitjançant cercador, i les 440 restants van arribar per altres vies (xarxes socials i mitjans de comunicació). Se'n han derivat 14 demandes d'informació directes.

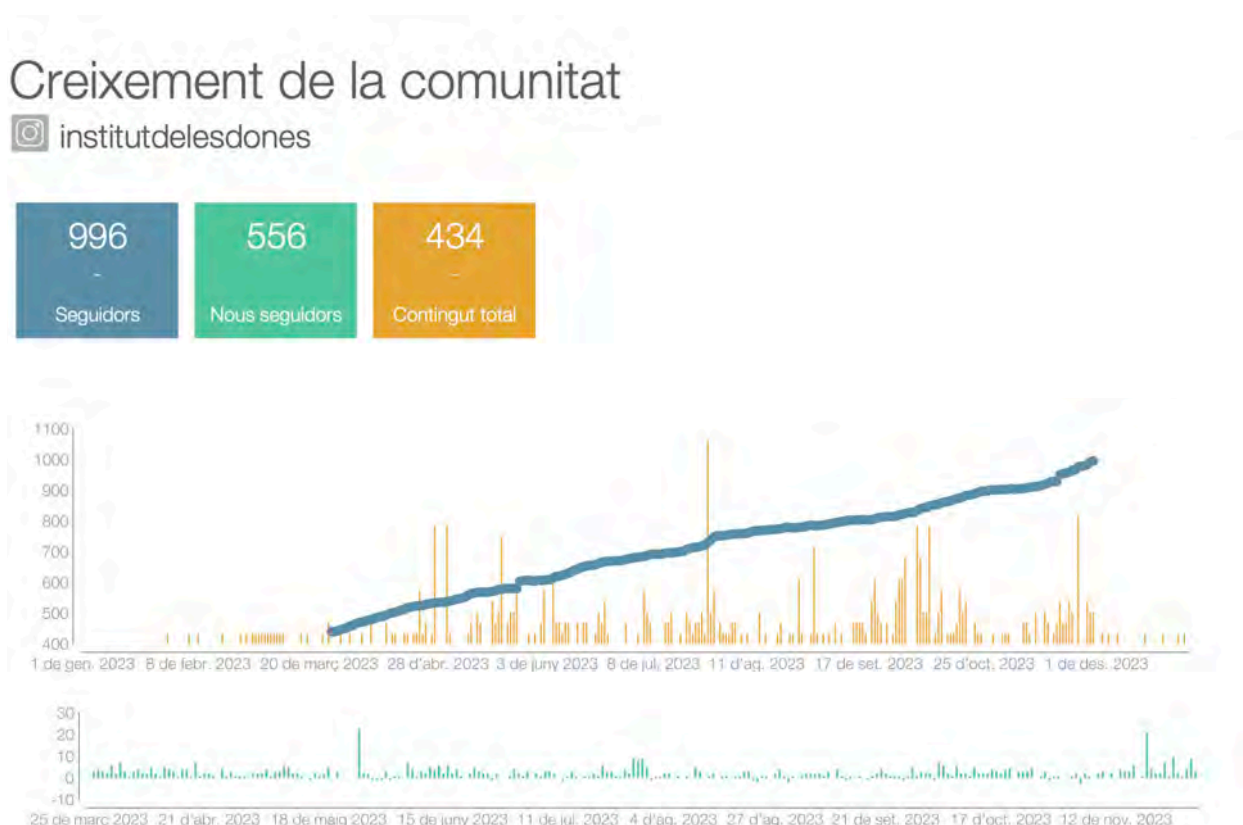
Xarxes socials

En relació a les xarxes socials, des de l'Institut es va donar difusió a totes les activitats pròpies, però també a diferents celebracions nacionals com el Dia de la Constitució o el Dia de Meritxell i internacionals com el Dia Europeu per la Igualtat Salarial, el Dia Internacional de la Dona, el Dia Internacional del Fútbol Femení, el Dia internacional de les Dones per la Pau i el Desarmament, el Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones, el Dia Internacional per a l'Educació No Sexista, i es va donar relleu a tots els actes relacionats amb la Igualtat del país.

L'IAD té 1.015 seguidors a l'Instagram a 31 de desembre del 2023. Va comptar amb 102 publicacions i 3.520 interaccions (3.386 likes, 91 comentaris i 43 guardats), va gaudir del suport i d'aportacions de diferents personalitats: Rosa Maria Calaf, Nadia Gulham o Clara Gracia, entre d'altres; així com la col·laboració de membres del Cercle (veure pàgina següent) o els testimonis de dones professionals d'àmbits laborals masculinitzats.

A finals de desembre, l'IAD al Facebook té 85 seguidors i va comptar amb 210 publicacions i 801 interaccions (413 reaccions, 3 comentaris, 79 comparticions, i 306 clics); a Twitter té 325 seguidors i va comptar amb 614 publicacions i 1.667 interaccions (1.005 agradaments, 204 comparticions, 25 citacions, 195 clics al perfil i 209 clics a l'enllaç).

Finalment, pel que fa a LinkedIn té 465 seguidors i va comptar amb 31 publicacions i 190 interaccions.

El cercle

Davant la necessitat de comptar amb suports, tant des de la vessant femenina com de la masculina, l'Institut va crear El cercle, una xarxa de persones actives en l'àmbit públic nacional, disposades a actuar com a ambaixadores compromeses amb la igualtat des de la seva vessant personal i professional ajudant a difondre els valors de l'IAD que són: la igualtat, el feminisme, l'equitat, la interculturalitat, la diversitat, la sororitat, la llibertat, el respecte, l'ètica i la sostenibilitat. A finals de desembre, l'Institut compta amb 8 membres al Cercle, de diferents àrees.

Novembre 2023. Post amb motiu del Dia de la Dona Emprenedora.

4.9 Campanyes i exposicions

Trencant estereotips

A partir de la idea que els estereotips de gènere ens mostren “com haurien de ser” les dones i els homes. Que sovint, representen les dones en posició d’inferioritat reforçant les desigualtats de gènere. I tenint en compte, a més, el pes d’aquests clixés o rols socials, en tots els àmbits de la vida com en l’èxit o el fracàs escolar, en l’orientació professional, en la corresponsabilitat en les tasques de la llar, en la imatge, en la vida afectiva-sexual o en l’expressió de la identitat; es va idear una campanya de sensibilització a les xarxes socials al llarg de la primavera, amb una base de fotografies d’impacte, fetes per fotògrafes i fotògrafs del país, i orientades a trencar els estereotips més comuns.

L’adhesió de fotògrafes i fotògrafs va ser immediata i per iniciativa pròpia van promoure l’organització d’una exposició fotogràfica al passeig del riu Valira prop del Parc Central amb el suport del Comú d’Andorra la Vella que va durar des del juny fins a la Fira d’Andorra. Hi van participar: Andrea Alsina, Montserrat Altimiras, Carol Chacón, Viktoria Deeva, Romina Dolonguevich, Naiara Escabias, Tony Lara, Natàlia Montané, Núria Moreno, Jimena Potenza, Maria del Mar Sánchez i Robert Verdaguer. L’exposició va comptar amb l’aportació de 1.775,79 € del Comú d’Andorra la Vella.

© Govern d’Andorra
Juliol 2023. Autoritats i representants de l’IAD a la inauguració de l’exposició “Trencant estereotips”.

Juliol 2023. Performance amb motiu de la inauguració de l'exposició "Trencant estereotips".

Píndoles audiovisuals amb motiu del 25 N

Amb motiu de la celebració del Dia Internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones, l'IAD va promoure amb el suport de l'Escena Nacional d'Andorra unes píndoles audiovisuals per denunciar tres formes de violència contra les dones per publicar-les a les xarxes socials: la violència vicària, la violència psicològica i la violència de segon ordre. Gràcies a la col·laboració amb RTVA, es van difondre pels seus canals de comunicació.

25N – Campanya per denunciar violències contra dones, noies i nenes

DATA DE PUBLICACIÓ	TIPOLOGIA DE VIOLÈNCIA	CONTEXTUALITZACIÓ DE L'ESCENA	EXPLICACIÓ
11 de novembre	Violència vicària	<i>Un home amb la seva filla dins del cotxe, davant d'una escola.</i>	La violència vicària consisteix en qualsevol tipus de dany físic o psicològic d'un pare contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare. La Violència vicària és violència de gènere.
14 de novembre	Psicològica-humiliació	<i>Una parella passejant pel carrer.</i>	La Violència psicològica es refereix a tota conducta o omissió intencionada que provoca desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliació, vexacions, menysteniment, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, insults o qualsevol altra limitació de la llibertat d'una dona. La Violència psicològica és violència de gènere.
21 de novembre	Control social	<i>Una dona en un sopar d'amics, en un bar. L'home a casa seva. Sentim la conversa des de la perspectiva de la dona, amb el so del bar de fons, i a l'home a través del telèfon.</i>	El control social i la dominació forma part de la violència psicològica exercida cap a les dones. Per mitjà de l'aïllament, la gelosia o qualsevol altra limitació de la llibertat d'una dona a escollir quan i amb qui es relaciona. El control social és violència de gènere.
25 de novembre	De segon ordre	<i>Dos germans a casa.</i>	La violència de segon ordre consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. La Violència de segon ordre és violència de gènere.

Escolta el teu cor

Gràcies a la recaptació de fons realitzada des del Ministeri d'Esports i els comuns amb motiu de la Marxa Popular (Mou-te per la teva salut) amb un import de 4.598 €, s'ha realitzat una campanya prop de la població per tal de donar a conèixer la diferent simptomatologia de les dones en casos d'infarts de miocardi. La campanya va constar de la confecció de cartells i fulletons que es van repartir prop dels diferents centres públics i de salut del país i que també es va difondre mitjançant RTVA i els mitjans de comunicació gratuïts Bon Dia, 7Dies i Dona secret, així com a les xarxes socials.

ESCOLTA EL TEU COR
No et confonguis

Informa't per a la prevenció
dels infarts en les dones

ELS SÍMPTOMES D'INFART EN LES DONES

Les dones poden experimentar un dolor toràcic acompanyat de:

- Malestar general
- Vòmits
- Fatiga inusual
- Cansament i feblesa
- Dolor a l'esquena, el coll, la mandíbula o l'estómac
- Suor freda, nàusees o mareig
- Falta d'aire
- Sensació de mort imminent

Si tens algun o més d'un d'aquests símptomes, contacta amb el SUM **trucant al telèfon 116.**

- 1 El personal mèdic regulador valorarà el cas i et donarà instruccions segons els teus símptomes.
- 2 S'enviarà un recurs assistencial per iniciar el tractament.
- 3 El servei d'Urgències es prepararà per agilitzar el tractament i activar el codi IAM (Infart Agut De Miocardi) si escau.

Agraïment a la campanya nacional de promoció de l'activitat física

Il·lustració de Shopyet | Disseny gràfic de la Magenta

5. Plans, comissions i grups de treball

5.1. GRETA-TEH (Grup d'Experts sobre la Lluita contra el Tràfic d'Éssers Humans)

A proposta de la Ministra de Justícia i Interior, l'Institut Andorrà de les Dones ha entrat a formar part del grup de treball intern pel GRETA-TEH (responsable de la implementació i seguiment del Conveni del Consell d'Europa sobre l'Acció contra el Tràfic d'Éssers Humans).

5.2. PIVG (Professionals de la Intervenció en Violència de Gènere)

La Taula de treball de Professionals de la Intervenció en Violència de Gènere s'impulsa des de l'IAD per buscar resposta i solució a diferents disfuncionaments detectats per persones que han estat víctimes o acompanyants de víctimes de violència de gènere.

Es crea una taula multidisciplinària de diferents professionals i estaments implicats en l'acompanyament dels casos de violència de gènere, com són: el SAVVG, la Policia, la Batllia, la Fiscalia, advocades especialitzades, metges forenses, psicòlogues forenses, mediadores, però, també, persones en condició de víctimes de violència masculista, per abordar la problemàtica de manera transversal i específica i, així, disposar d'una valoració més completa.

L'objectiu del grup de treball creat al novembre del 2023 és avaluar, definir i promoure totes les accions possibles de millora en la detecció, l'atenció, el tractament i l'acompanyament de les víctimes i establir una millor comunicació entre els diferents estaments i professionals implicats. Aquesta taula té un termini previst de duració limitat en el temps, concretament amb la voluntat de presentar resultats abans del 25 de novembre del 2024, amb una clara orientació a resultats i a la consecució d'uns objectius concrets que cada estament/professional implicat podrà incorporar internament en els seu procés de treball.

5.3. Observatori de la Igualtat

L'Observatori de la Igualtat, té per objecte la recollida, l'explotació i l'anàlisi de dades sobre la igualtat i la no-discriminació a Andorra, neix de la Llei 13/2019 i de la Llei 6/2022. És un òrgan de caràcter tècnic i assessor adscrit a l'Àrea d'Igualtat de Govern. Està format per l'Àrea d'Igualtat, el Departament d'Estadística, Andorra Recerca + Innovació i l'Institut Andorrà de les Dones.

La primera reunió oficial va ser el 24 d'octubre en la què es va iniciar la planificació de l'activitat, acordant centralitzar i posar en comú totes les dades segregades per gènere disponibles a Estadística i l'ARI, i veure la possibilitat d'ampliar els indicadors d'acord amb les necessitats no cobertes de cara als propers anys.

Des de l'IAD es va comentar que dins de les seves línies estratègiques hi consta la de disposar d'una enquesta de gènere periòdica per tal de poder fer un seguiment real de l'evolució de la igualtat entre dones i homes a Andorra, i es va demanar la possibilitat d'incloure aquesta enquesta en el proper Pla d'Estadística per disposar en els propers anys d'una enquesta global que permeti avaluar en el temps l'evolució de la igualtat.

© Govern d'Andorra
Octubre 2023. Primera reunió de l'Observatori de la Igualtat.

5.4. Taula de treball: Talent per a la construcció del professional del futur (AR+I)

A invitació de l'AR+I l'Institut s'ha incorporat a la taula de treball "Talent per a la construcció del professional del futur" per incidir en potenciar la participació de les noies i les dones en les professions d'innovació i de projecció de futur.

5.5. Suport a la branca social de Zeno Quantum

Suport i mentoria en l'àmbit de la formació Zenit professional orientada al foment de la participació de les noies en les carreres CTEM i TIC.

6. Activitats internacionals

6.1. Reunió amb l'Ambaixadora d'Andorra als Estats Units i representant d'Andorra a l'Organització de les Nacions Unides.

Reunió el 19 de gener amb Elisenda Vives, l'Ambaixadora d'Andorra als EEUU i representant d'Andorra a l'ONU. Ens comentà que tenint en compte l'alta pro-activitat de les Nacions Unides en el tema de la igualtat de gènere, es posava a la nostra disposició per trametre i facilitar a l'IAD tota la informació al respecte i promoure la participació d'Andorra a l'ONU Women en tot allò que fos possible. Segons conversa amb la llavors Ministra Maria Ubach, ella també va demostrar un gran interès per a incloure l'IAD en tots els esdeveniments internacionals als què participa el seu ministeri, i que es troben relacionats amb qüestions de gènere.

La Sra. Vives emplaçà l'IAD per una propera reunió telemàtica amb la Sra. Cristina Pérez representant de la Missió Permanent d'Andorra a Ginebra per tal de rebre informació i poder participar a temes de gènere d'altres organitzacions internacionals amb seu a Ginebra.

6.2. Trobada amb representants ODIHR (Oficina d'Institucions Democràtiques i Drets Humans)

El Ministeri d'Afers Exteriors va convidar l'IAD a assistir a una trobada promoguda per l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE) amb representants de l'ODIHR per tal de valorar la qualitat democràtica d'Andorra com a pas previ a la futura celebració de les eleccions i realitzar-ne posteriorment un informe. La visita responia a la invitació feta per la Missió Permanent d'Andorra a l'OSCE informant de les properes eleccions generals i convidant-los a observar-les.

Les preguntes i respostes van ser bàsicament les següents:

- Si tota la ciutadania tenia accés a tota la informació electoral, la resposta per part de l'IAD va ser afirmativa.
- Si tots els electors podien exercir el seu dret a vot, al que l'IAD va contestar afirmativament destacant la possibilitat d'exercir el dret de vot també per les persones grans o amb tot tipus de discapacitats mitjançant vot judicial a la Batllia.
- Si els presents creïem necessari l'enviament d'una missió d'observació a les properes eleccions andorranes per tal d'observar la seva qualitat democràtica, la majoria va respondre afirmativament tot i què es va destacar que la qualitat democràtica en el procés electoral es trobava assegurada.

A l'octubre l'IAD també va ser present amb altres entitats a la trobada amb la delegació de l'ECRI (Comissió Europea Contra el Racisme i la Intolerància).

6.3. Contactes amb entitats homòlogues estrangeres

En relació a la connexió amb altres entitats homòlogues de l'IAD s'ha pogut iniciar relacions i intercanvis en l'àmbit de la divulgació i la formació amb les entitats següents:

- Catalunya: es va establir contacte amb la Secretària d'Igualtats de la Generalitat de Catalunya, Mireia Mata a Barcelona.
- França: es va establir contacte mitjançant videoconferències amb el Haut Conseil pour l'Égalité Hommes Femmes, concretament amb la Sra. Corinne Crespel, Comissaire aux Affaires Internationales et Européennes.
- Québec: es va establir contacte mitjançant videoconferències amb la Sra. Louise Cordeau, Presidenta del Conseil du Statut de la Femme.

6.4. Contacte amb altres entitats relacionades amb dones i igualtat

- Al febrer trobada amb el Sr. Xavier Mendoza Director general d'ESADE per presentar els seus programes executius adreçats a dones i opcions futures de col·laboració.
- Contacte i col·laboració amb el grup Enderrock per tal de poder oferir als joves del país llistes de reproduccions de música en català i de música en veus de dona, treballar conjuntament en futures publicacions, concerts i exposicions amb perspectiva de gènere, i establir una comparativa de participació d'artistes musicals femenines en els diferents festivals que es produeixen als països catalans incloent-hi Andorra.
- Reunió per videoconferència amb Marianela Angarano, líder de desenvolupament Institucional i impulsora de l'entitat Chicas en Tecnologia que promou la participació, la formació i la mentoria de les nenes i noies d'entre 13 a 23 anys en els àmbits CTEM a 15 països d'Amèrica llatina.

© IAD.
Agost 2023. Diada Andorrana a l'Universitat
Catalana d'Estiu a Prada.

6.5. Assistència a actes internacionals

- Al gener, l'IAD va ser convidat a la signatura del conveni MEDEF Occitània – CEA d'on es va derivar el contacte amb la Sra. Sophie Jaen de MEDEF Pyrénées interessada en establir contacte per a les accions dirigides a dones empresàries.
- Pel que fa a l'assistència a activitats internacionals, la Secretària general va respondre a la invitació i va assistir al Primer Summit Internacional de Igualdad, No discriminación y Diversidad organitzat per l'Associació de Professionals Autònoms i Empreses d'Espanya i l'IAEDD (International Association for Equality, Non-Discrimination and Diversity) que es va realitzar a Barcelona.

© IAD.
Novembre 2023. SIIDD a Barcelona.

+376 760900
info@iad.ad
www.iad.ad